

กทต. รับที่ ๕๔
วันที่ 22 มี.ย. ๖3
เวลา 17.50 น.
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 08329
วันที่ 21 มี.ย. ๖3 เวลา 13.51 น.

ที่ สม ๐๐๐๖ / ๓๘

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๓ เมษายน ๒๕๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ34250 กพต
รับที่ : 54859/63 ส/ก
วันที่ : 22 เม.ย. 63 เวลา : 13:30

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๖๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) กรณีขอให้ตรวจสอบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนจากนายทองสุข อินทวงค์ ขอให้ตรวจสอบ กรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อปี ๒๕๕๙ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กำหนดให้มีการดำเนินโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง กำลังการผลิต ๙๑๒ เมกะวัตต์ บริเวณแขวงอุดมไซ สปป.ลาว ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดนราชอาณาจักรไทยบริเวณแก่งผาได บ้านห้วยลึก อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร ผู้ร้องซึ่งเป็นชาวบ้านในพื้นที่บ้านห้วยลึกเห็นว่าหากมีการสร้างเขื่อนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อบ้านห้วยลึกและหมู่บ้านอื่น ๆ ตามลำน้ำสาขาในเขตอำเภอเวียงแก่น และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และหากเขื่อนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนซึ่งอยู่ตอนบนของเขื่อนปากแบงระบายน้ำลงมาปริมาณมาก จะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ผู้ร้องยังเห็นว่าโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงไม่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลกระทบข้ามพรมแดน และผู้ถูกร้องในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยในขณะนั้นไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง และประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) บัญญัติให้

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางดังกล่าวเกี่ยวกับกรณีขอให้ตรวจสอบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร่งด่วน

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาจากคำร้อง ขอให้จริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ปัญหาขอให้ตรวจสอบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลาง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ คส. ๓๓/๒๕๖๐ ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ตรวจสอบจึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๔ (๑) ประกอบมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่ง ยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศที่ไหลผ่านทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของราชอาณาจักรไทย และประชาชนได้พึ่งพาอาศัยในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีพและวิถีชีวิตของบุคคลและชุมชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง แม่น้ำโขงจึงถือว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นทรัพยากรร่วมของทุกคน ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคประชาชน ส่วนใหญ่ล้วนมีข้อห่วงกังวลถึงผลกระทบข้ามพรมแดนที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการในแม่น้ำโขง นอกจากนี้ยังมีข้อห่วงกังวลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นการจัดทำรายงานการศึกษาด้านต่าง ๆ ของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงว่าข้อมูลที่นำมาใช้ไม่เป็นปัจจุบัน จึงอาจส่งผลให้การวิเคราะห์ผลกระทบไม่ตรงกับความเป็นจริง ในขณะที่กรมชลประทานได้แสดงข้อห่วงกังวลว่า โครงการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อระดับน้ำบริเวณปากแม่น้ำงาว และแม่น้ำอิง สำหรับกรมประมงได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นด้านการประมงและความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ผลการสำรวจของคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามโครงการสำรวจภูมิประเทศเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป.ลาว มี ๒ หมู่บ้านซึ่งมีระดับความสูงใกล้เคียงกับระดับกักเก็บน้ำเขื่อนปากแบง ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากหรือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ประกอบกับรายงานการศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของ

แม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาผลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธานของคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขงพบว่า การพัฒนาทรัพยากรน้ำในแม่น้ำโขงสายประธานอาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศริมฝั่งแม่น้ำและความมั่นคงทางอาหาร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรณีขอให้ตรวจสอบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน ไปยังคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) โดยคณะรัฐมนตรีควรกำกับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณา รับซื้อพลังงานจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ตระหนักถึงข้อห่วงกังวลของทุกภาคส่วนที่มีต่อโครงการดังกล่าว โดยนำหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน : การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา (UNGPs : United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011)) ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เนื่องจากการซื้อขายพลังงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นการตอบแทนผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจจากโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการตัดสินใจดำเนินไปโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๖๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวิส ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๗๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๘